

УДК 657.4

ОБЛІК ГЕННО-МОДИФІКОВАНИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ©

О.В. КОВАЛЬ,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри бухгалтерського
обліку,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

У статті проаналізовано сучасний стан виробництва біологічних активів з ГМО в Україні та світі. Розроблено методичку побудови окремого обліку наявності генетично модифікованих біологічних активів (ГМБА) та операцій з їх перетворень, визначено шляхи вдосконалення П(С)БО 30 “Біологічні активи” та МСБО 41 “Сільське господарство”, що лежить у площині переосмислення ролі сільськогосподарської діяльності як соціального та природо-екологічного чинників розвитку людства. Наголошено на обов’язковості створення відповідного координуючого органу державної влади, що дасть можливість здійснювати узгоджену діяльність відповідних відомств, до обов’язків яких будуть входити питання обігу генетично модифікованих організмів за участі громадськості.

Ключові слова: біологічні активи, біологічні перетворення, бухгалтерський облік генетично модифікованих біологічних активів, галузеві стандарти бухгалтерського обліку, оцінка, методика.

Рис. 4. Табл. 2. Літ. 10.

Постановка проблеми. Нарощування темпів виробництва сільськогосподарських культур у різних країнах світу здійснюється шляхом запровадження новітніх біотехнологій, зокрема використання генетично-модифікованих рослин. У сучасному світі проблема виробництва генетично модифікованих культур є однією з актуальних і складних для вирішення.

Наразі вирощують ГМ-рослини у 28 країнах світу, зокрема у США, Бразилії, Аргентині, Індії, Канаді, Австралії, Іспанії, Китаї та ін. Найбільші площі зазначених культур розташовані у США, де вирощують кукурудзу, сою, цукровий буряк, бавовну та інші культури на 73 млн га, що становить 40% світових площ [1].

У цьому контексті важливо оцінити місце України в процесі розвитку новітніх біотехнологій та її власні економічні інтереси як потужного виробника продовольства. Зважаючи на те, що аграрний сектор України є важливою стратегічною галуззю української національної економіки, яка забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність нашої держави [2]. Він формує 16-17% валового внутрішнього продукту.

Згідно зі ст. 14 Закону України “Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів” [3] державну реєстрацію ГМО та продукції, виробленої з їх застосуванням, здійснюють центральні органи виконавчої влади відповідно до повноважень, викладених у ст. 8-112 Закону. Такі органи ведуть Державні реєстри ГМО та продукції, виробленої з їх застосуванням, розміщують їх на власних офіційних веб-сайтах та регулярно публікують у засобах масової інформації [3].

© О.В. КОВАЛЬ, 2018

Щодо галузі рослинництва, то згідно з ч. 3 ст. 14 згаданого Закону, у Державних реєстрах генетично модифікованих організмів реєструються [3]:

- (а) сорти сільськогосподарських рослин, створені на основі ГМО;
- (б) засоби захисту рослин, отримані з використанням ГМО [3].

При цьому функції щодо державної реєстрації названих сортів сільськогосподарських рослин покладено на Міністерство аграрної політики та продовольства України (ст. 11 Закону), а щодо державної реєстрації засобів захисту рослин – на Міністерство екології та природних ресурсів України (ст. 9 Закону) [4, с. 79].

Створення і впровадження генетично модифікованих організмів (ГМО) є однією з науково-політичних проблем. Вважаємо, що полеміка навколо ГМО корисна, оскільки спонукає науковців поліпшувати конструкції, посилювати контроль за наслідками і адаптувати систему обліку до вітчизняних реалій сьогодення. Якщо ми не в змозі зупинити чи заборонити вирощування генномодифікованої продукції, то потрібно вміти виділити її серед інших біологічних продуктів. Адже кожен має право вибирати, вживати продукти з ГМО чи ні. Тому поділ активів ще при їх вирощуванні на ті, які містять ГМО та ті, що їх не містять, є і буде актуальним [5].

Глобалізація економіки, прагнення аграрного сектору України досягти провідних позицій у світовому виробництві продовольства зумовлюють додаткову потребу посилення обліково-інформаційного забезпечення управління, державного та суспільного контролю за біологічними активами з генетично модифікованими формами. Постає необхідність розробки комплексного підходу до побудови системи бухгалтерського обліку біологічних активів з ГМО з огляду на підвищення суспільних запитів до облікової інформації в умовах сталого розвитку [6, с. 180].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання вирощування сільськогосподарської продукції з ГМО, аналізу ролі екологічної та продовольчої безпеки для ефективного розвитку економіки держави не є новим і його дослідженню приділяється велика увага з боку вчених економічного профілю. Серед них: Л.І. Дідковська, І.В. Замула, Я.П. Іщенко, Ю.М. Крупка [10], Н.М. Малюга, О.І. Менів [4], О.Є. Кривогубова, О.В. Остапчук [5], Н. В. Притульська та інші.

Дослідження науковців у даній галузі розкривають різноманітні аспекти формування та оприлюднення інформації щодо виробництва екологічно чистої продукції у сільськогосподарських підприємствах України. Втім, наукові аспекти організації обліку біологічних активів та сільськогосподарської продукції з ГМО науковцями майже не досліджені, а отже існує нагальна потреба поглибленого вивчення даного напрямку.

Формулювання цілей статті. Метою написання статті є розробка методики обліку біологічних активів з ГМО з метою контролю їх виробництва та забезпечення зовнішніх і внутрішніх користувачів правдивою інформацією щодо якості та кількості даних активів і достовірності їх оцінки.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні Україна має потужний природно-біологічний потенціал, що дозволяє перетворювати сільське господарство в інвестиційно привабливу галузь економіки, адже Україна займає третину загальної території центральної Європи і є власницею майже 40 % світової площі чорноземів – найродючіших ґрунтів суходолу.

*Рис. 1. Територія чорноземів України у порівнянні з країнами світу
Джерело: За даними відкритих джерел інформації*

Враховуючи природно-кліматичні та інші особливості країни, значні потенційні його можливості в розвитку сільськогосподарського виробництва, можна з упевненістю стверджувати, що Україна може у перспективі виробляти сільськогосподарську продукцію в значних розмірах. Розглядаючи конкретно стан сільського господарства у Вінницькій області, слід зазначити, що в цілому галузь рослинництва демонструє позитивну динаміку розвитку (табл. 1.).

Таблиця 1

**Динаміка структури виробництва основних біологічних активів
рослинництва у Вінницькій області (тис. тонн)**

Показник	2017 рік	у % до 2016
Зернові і зернобобові	50651,2	89,5
Соняшник	7250,9	88,4
Цукровий буряк	27922,5	105,8
Картопля	18849,0	102
Овочеві культури відкритого ґрунту	4713,7	100,8

Джерело: За даними держкомстату України [7]

Як видно з таблиці 1, урожайність сільськогосподарських культур в області протягом останнього звітного року значно зросла. Вінницька область має значний потенціал вирощування біологічних активів, продуктивність виробництва яких потребує відповідної організації бухгалтерського обліку.

Аналіз стандартів бухгалтерського обліку засвідчив, що у змісті П(С)БО 30 “Біологічні активи” та МСБО 41 “Сільське господарство” не зазначено жодної інформації щодо порядку обліку та контролю біологічних активів та сільськогосподарської продукції з ГМО. У зв’язку з цим необхідно знайти комплексний підхід до побудови системи бухгалтерського обліку біологічних активів з генетично модифікованими організмами з огляду на підвищення суспільних запитів до облікової інформації в умовах сталого розвитку.

Оскільки ГМО є активами всіх сільськогосподарських підприємств у вигляді біологічних активів та сільськогосподарської продукції, то для “прозорого” ведення обліку на підприємстві потрібно їх відображати як окремі об’єкти обліку [8].

У першу чергу, інформацію про дані активи потрібно обов’язково зазначати у обліковій політиці господарств, а саме [5]:

- перелік рахунків, що відображають БА з ГМО;

- порядок документообігу БА з ГМО;
- методи оцінювання БА з ГМО [5];
- порядок визначення первісної вартості ГМО, складу та наповнення внутрішньої звітності; нормативів витрат сировини; вартості БА з ГМО;
- собівартість, яка буде обчислюватись за даними обліку;
- перелік статей калькуляції;
- порядок бухгалтерського обліку випуску продукції, що містить ГМО;
- методи списання БА з ГМО [5].

Процес біологічних перетворень та виробництво сільськогосподарської продукції з ГМО доцільно відокремлено відображати на рахунках 23 “Виробництво”, 16 “Довгострокові біологічні активи”, 21 “Поточні біологічні активи” 27 “Продукція сільськогосподарського виробництва” з обов’язковим виділенням до них аналітичних рахунків, виробничих звітів, облікових та звітних реєстрів. Зокрема до рахунку 16 “Довгострокові біологічні активи” аналітику розкривати таким чином (рис. 2):

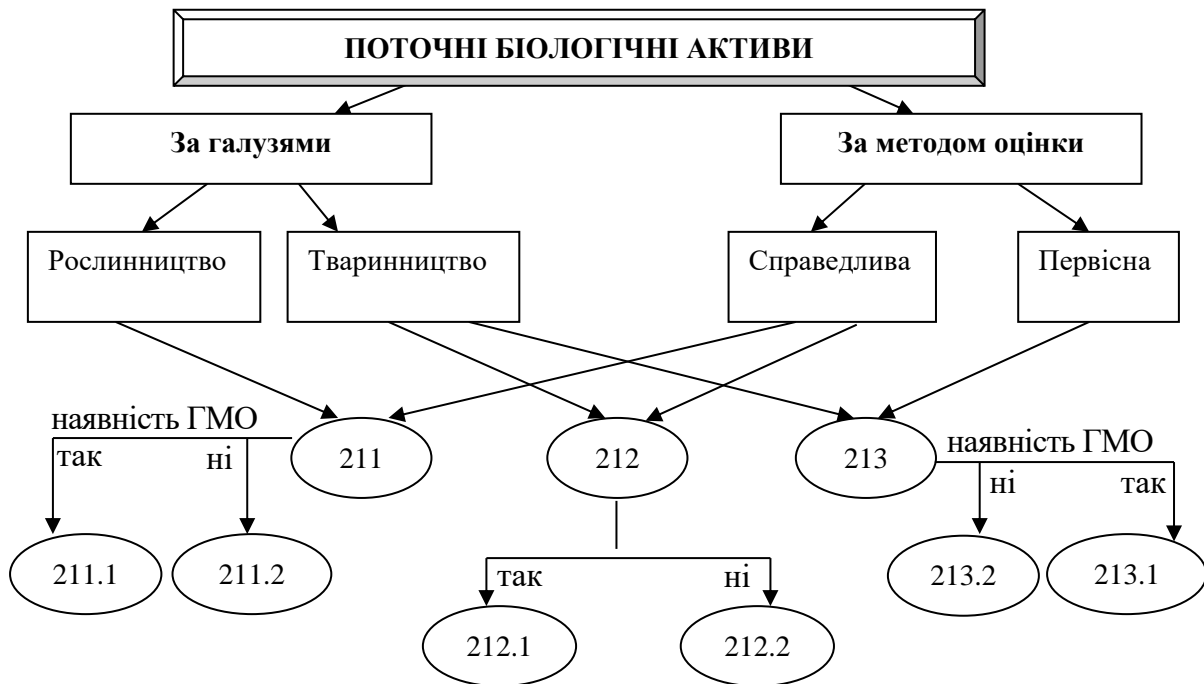
Рис. 2. Доповнена структура рахунків довгострокових біологічних активів для виявлення генетично модифікованих організмів у біологічних перетвореннях

Джерело: розроблено автором

Відповідно рахунок 27 “Продукція сільськогосподарського виробництва” буде поділятися на:

- 271 “Продукція рослинництва”:
- 271.1 “Продукція рослинництва з ГМО”;
- 272.2 “Продукція рослинництва без ГМО”;
- 272 “Продукція тваринництва”:
- 272.1 “Продукція тваринництва з ГМО”;
- 272.2 “Продукція тваринництва без ГМО”

Рахунок 21 “Поточні біологічні активи” також слід поділити на аналітичні рахунки (рис. 3).

Рис. 3. Доповнена структура рахунків поточних біологічних активів для виявлення генетично модифікованих організмів у біологічних перетвореннях

Джерело: розроблено автором

До рахунку 23 “Виробництво” пропонуємо використовувати таку аналітику:

231 “Виробництво продукції рослинництва”:

231.1 “Виробництво продукції рослинництва з ГМО”;

231.2 “Виробництво продукції рослинництва без ГМО”;

232 “Виробництво продукції тваринництва”:

232.1 “Виробництво продукції тваринництва з ГМО”;

232.2 “Виробництво продукції тваринництва без ГМО”.

Рахунок 155 “Придбання вирощування довгострокових БА” пропонуємо також доповнити аналітичними рахунками щодо ГМБА, а саме:

155.1 “Придбання вирощування довгострокових БА з ГМО”;

155.2 “Придбання вирощування довгострокових БА без ГМО”.

Типову кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку з надходження біологічних активів з ГМО наведено у таблиці 2.

Обов’язкове виділення відповідних аналітичних рахунків зумовлює внесення додаткових статей щодо генномодифікованих біологічних активів у облікових регістрах бухгалтерського обліку та статистичній звітності.

Облік біологічних активів з генетично модифікованими організмами має забезпечити отримання правдивої інформації щодо якості та кількості даних активів, забезпечити базу їх достовірної оцінки.

Більш відповідально слід поставитись до відображення у Примітках до фінансової звітності інформації щодо генетично модифікованих біологічних активів. Накопичену інформацію щодо біологічних активів з ГМО пропонуємо відображати в окремому 16-му розділі приміток, який міститиме назву “Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції з ГМО та додаткових біологічних активів з ГМО”.

Таблиця 2

Типова кореспонденція рахунків з надходження біологічних активів та сільськогосподарської продукції з ГМО

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Одержано худобу з ГМО та зараховано її до складу довгострокових біологічних активів	163.1 “Довгострокові БА, оцінені за справедливою вартістю з ГМО”	155.1 “Придбання вирощування довгострокових БА з ГМО”
2	Відображено вартість безоплатно отриманих довгострокових біологічних активів з ГМО	163.1. “Довгострокові БА, оцінені за справедливою вартістю з ГМО”	424 “Безоплатно одержані необоротні активи”
3	Відображено витрати з доставки безоплатно одержаного довгострокового біологічного активу з ГМО транспортом сторонньої організації	155.1 “Придбання вирощування довгострокових БА з ГМО”	631 “Розрахунки з постачальниками та підрядниками”
4	Зараховано транспортні витрати до вартості безоплатно отриманого довгострокового біологічного активу	163 “Довгострокові БА, оцінені за справедливою вартістю з ГМО”	155.1 “Придбання вирощування довгострокових БА з ГМО”

Джерело: розроблено автором

За своїм складом Примітки до фінансових звітів поділяються на три компоненти: облікова політика; інформація, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов’язковою за відповідними положеннями; інформація, що містить додатковий аналіз статей звітності, потрібний для забезпечення її зрозумілості та доречності [9].

Уведення окремого розділу у примітках щодо генетично модифікованих активів дозволить отримувати необхідну оперативну інформацію щодо даних активів для потреб управління і для держави в цілому (рис. 4).

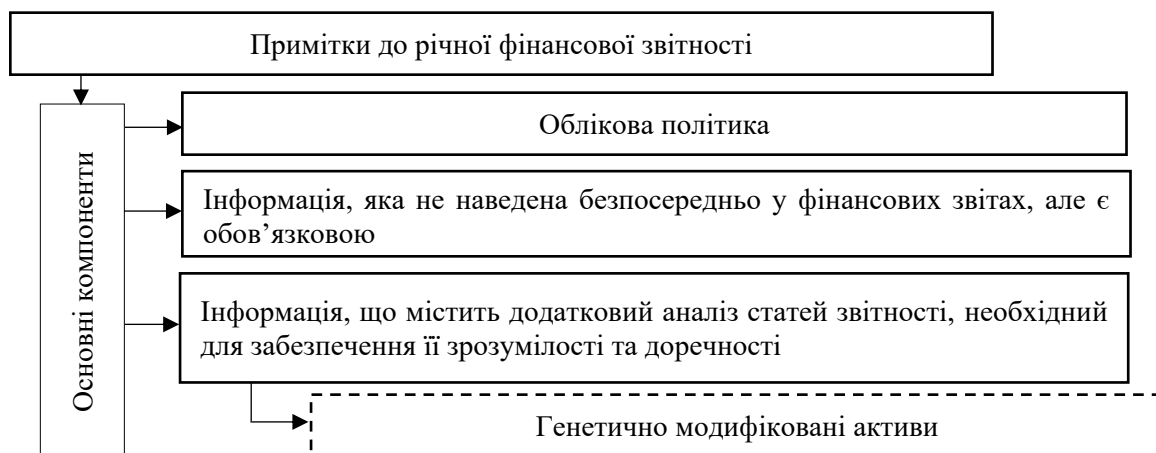

Рис. 4. Запропонована структура приміток до фінансової звітності

Джерело: розроблено автором

Крім фінансової звітності, невід'ємною складовою інформаційної системи АПК є і статистична звітність, що використовується з метою дієвого державного регулювання у сільському господарстві. У ній наводяться дані, сформовані в управлінському обліку, про витрати виробництва у розрізі сільськогосподарських культур та видів продукції рослинництва і тваринництва.

Інформацію про біологічні активи підприємства та їх біологічні перетворення, а також сільськогосподарську продукцію відображають у Формі 50-с.г. “Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств”.

Вважаємо за доцільне доповнити її ще одним розділом, який буде відображати інформацію про склад витрат виробництва і реалізацію сільськогосподарської продукції з ГМО.

Як бачимо, фінансова звітність сільськогосподарських підприємств потребує змін щодо відображення переоцінки біологічних активів та інформації щодо виробництва та реалізації генетично модифікованих активів.

Як було вже нами зазначено, інформація про біологічні активи з ГМО сьогодні взагалі відсутня у П(С)БО 30 “Біологічні активи” та МСБО 41, хоча вона має суттєве значення як на рівні підприємства, так і країни в цілому. Тому вважаємо за доцільне доповнити зміст положень розділом “Екологічна безпека”, в якому буде зазначена методика побудови окремого обліку біологічних активів з ГМО.

Розв'язання проблем правдивого відображення інформації в обліку та звітності стосовно генетично модифікованих біологічних активів та їх біологічних перетворень вимагає прийняття нових нормативно-правових рішень з боку держави.

Враховуючи гармонізацію законодавства України з ЄС така постановка питання є цілком логічною. У зв'язку з цим, пропонуємо стандарт бухгалтерського обліку сільськогосподарської діяльності доповнити розділом “Державна підтримка”, в якому окрім норм, що мають відображення в МСБО 41, знайдуть місце і положення щодо стимулювання виробництва біологічних активів та сільськогосподарської продукції без генетично модифікованих організмів.

Виходячи із зазначеного вище, вважаємо, що на рівні держави потрібно зобов'язати підприємства відображати в обліку та звітності біологічні активи та сільськогосподарську продукцію з ГМО.

Реальними кроками щодо цього вважаємо надання за допомогою важелів економічного стимулювання (податки, кредити, пільги тощо) державної підтримки підприємствам, що подають правдиву інформацію про наявність біологічних активів з ГМО, кількість вирощеної продукції з ГМО та ринки її збуту.

Однією з форм державного впливу на агропромисловий комплекс України є державне регулювання сільського господарства, яке здійснюється із застосуванням спеціальних методів і форм регулятивно-управлінської діяльності [10].

У системі Міністерства аграрної політики України державний контроль за якістю та раціональним використанням зерна і продуктів його переробки здійснює Головна державна інспекція якості та сертифікації сільськогосподарської продукції. Вона також вносить у встановленому порядку керівництву Міністерства пропозиції щодо удосконалення нормативно-правових актів, які регламентують закупівлі сільськогосподарської продукції і сировини, здійснює систематичний контроль за реалізацією законодавчих актів на місцях.

З урахуванням наведених тверджень, пропонуємо структурним підрозділам Міністерства аграрної політики України сконцентрувати зусилля на розробці методів

державної підтримки сільськогосподарських підприємств. Враховуючи обмеженість бюджетних коштів, слід обрати найприйнятніший варіант державної підтримки, який би, з одного боку, стимулював сільськогосподарських товаровиробників до правдивого відображення інформації в обліку, а з іншого – не потребував би великих витрат з боку держави.

Отже, врахувавши переваги та недоліки нового обліку сільськогосподарської діяльності, виявивши проблеми застосування його на практиці, пропонуємо доопрацювати П(С)БО 30 “Біологічні активи”. Доопрацьований стандарт сприятиме більш реальному веденню обліку у сільському господарстві та досягненню більш високих кінцевих результатів діяльності з метою забезпечення управління достовірною та правдивою інформацією про результати діяльності.

Удосконалення П(С)БО 30 “Біологічні активи” лежить у площині переосмислення ролі сільськогосподарської діяльності як соціального та природо-екологічного чинників розвитку людства. Окремого розкриття в аграрних галузевих стандартах потребують питання “Державної підтримки” та “Екологічної безпеки”. Досить важливою є і світова стандартизація обліку та звітності виробництва генетично модифікованої продукції.

Висновки. Глобалізація економіки, розширення зони СОТ та перехід на концепцію сталого розвитку вимагає відображення у бухгалтерському обліку біологічних активів та продукції з генетично модифікованими організмами. Облік має забезпечити отримання правдивої інформації щодо якості та кількості даних активів, забезпечити базу їх достовірної оцінки. Бухгалтерський облік біологічних активів з генетично модифікованими організмами сприятиме отриманню детальної та необхідної інформації про дані об’єкти, що в свою чергу, стане основою для посилення державного та суспільного контролю за використанням ГМО.

Список використаних джерел:

1. Трансгенні / ГМ-культури у світі: огляд за 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://propozitsiya.com>.
2. Михайлов А. П. Сучасний стан та перспективи розвитку аграрного сектору економіки України / А. П. Михайлов. // Науковий вісник УМО. Серія : Економіка та управління. – 2016. – Вип. 1. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.
3. Закон України “Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів” від 31.05.2007 р., № 1103-V.
4. Менів О.І. Актуальні правові питання використання ГМО у рослинництві в Україні та ЄС / О.І. Менів // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2015. – Вип. 218. – С. 76-83.
5. Остапчук О.В. Відображення в обліку біологічних активів з генетично модифікованими організмами [Електронний ресурс] / О.В. Остапчук. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
6. Григорова М. Державний контроль за обігом генетично модифікованих організмів при виробництві сільськогосподарської продукції в Україні/ М. Григорова // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Вип. 43. – Львів. : ЛРІДУ НАДУ, 2015. – С. 176-183.
7. Офіційний сайт Держкомстату України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

8. Коваль О.В. Біологічні активи з ГМО – нові об'єкти обліку в сільському господарстві / О. В. Коваль // Ефективна економіка [Електронний ресурс]: ел. журн. – 2009. – №2-05/3. – Режим доступу: <http://www.m.nauka.com.ua>.

9. Бухгалтерський облік. Частина 2: навчальний посібник / за ред. В.Ф. Максимової. – Одеса : ОНЕУ, 2013. – 324 с.

10. Крупка Ю.М. Аграрне право України: Навч. посіб. для дистанційного навчання / За наук. ред. Н. Р. Малишевої.— К.: Університет “Україна”, 2006. – 160 с.

Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Transgenni/GM-kul`tury` u sviti: oglyad za 2011 r. [Transgenic GMOs in the World: 2011 Survey]. (n.d.). propozitsiya.com. Retrieved from <http://propozitsiya.com/?page=146&itemid=3978>. [in Ukrainian];

2. Mykhailov A. P. (2016). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku ahrarynoho sektoru ekonomiky Ukrainy [The current state and prospects of the agrarian sector of Ukraine's economy]. *Naukovyi visnyk UMO. Serii : Ekonomika ta upravlinnia - Scientific Bulletin of UMO. Series: Economics and Management*, 1. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvumo_2016_1_9 [in Ukrainian];

3. Zakon Ukrainy Pro derzhavnu systemu biobezpeky pry stvorenni, vyprovuvanni, transportuvanni ta vykorystanni henetychno modyfikovanykh orhanizmiv: pryiniaty 31.05.2007 roku № 1103-V [The Law of Ukraine "On the State Biosafety System for the Establishment, Testing, Transport and Use of Genetically Modified Organisms from May 31 2007 [in Ukrainian];

4. O.I. Meniv Aktual`ni pravovi py`tannya vy`kory`stannya GMO u rosly`nny`chzvi v Ukrayini ta YeS [Actual legal issues of GMO use in crop production in Ukraine and the European Union]. *Naukovy`j visny`k Nacional`nogo universy`tetu bioresursiv i pry`rodokory`stuvannya Ukrayiny` - Scientific herald of the National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine*, 218, 76-83 [in Ukrainian];

5. Ostapchuk O.V. (2010). Vidobrazhennya v obliku biologichny`x akty`viv z genety`chno mody`fikovany`my` organizmamy` [Reflection in the accounting of biological assets with genetically modified organisms] Retrieved from http://www.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol_Agroin/2010_7-9/OSTAPChUK.Pdf [in Ukrainian];

6. Hryhorova M. (2015). Derzhavnyi kontrol za obihom henetychno modyfikovanykh orhanizmiv pry vyrobnytstvi silskohospodarskoi produktsii v Ukraini [State control over the circulation of genetically modified organisms in the production of agricultural products in Ukraine] *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia - Effectiveness of public administration: collection of scientific works of the Lviv regional institute of public administration of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine (Vols. 43), (pp. 176- 183). Lviv. [in Ukrainian];*

7. Oficijny`j sajt Derzhkomstatu Ukrayiny` [Official site of the State Statistics Committee of Ukraine]. www.ukrstat.gov.ua. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua>. [in Ukrainian];

8. Koval O.V. (2009). Biologichni aktyvy z HMO – novi obiekty obliku v silskomu gospodarstvi [Biological assets from GMOs are new accounting objects in agriculture] *Efektivna ekonomika - Effective economy*. Retrieved from <http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektivnaekonomika&s=ua&z=2745>. [in Ukrainian];

9. Maksymova V. F. (Eds.). (2013). Bukhholderskyi oblik. Chastyna 2: navchalnyi posibnyk [Accounting . Part 2: Tutorial]. Odessa : ONUE. [in Ukrainian];

10. Krupka Yu.M. (2006). Ahrarne pravo Ukrainy [The agrarian law of Ukraine]. Navch. posib. dlia dystantsiinoho navchannia - Tutorial for distance learning. Malysheva N. R. (Ed.). Kiev: University «Ukraine» [in Ukrainian].

ANNOTATION ACCOUNTING OF GENETICALLY MODIFIED BIOLOGICAL ASSETS

*KOVAL Olena,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of the Department of Accounting,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)*

The article analyzes the current state of production of biological assets of GMOs in Ukraine and abroad. The issues of accounting and information provision of management, state and public control over the biological assets of genetically modified forms are considered. The methodology of construction of separate accounting of genetically modified biological assets (HMBA) and the operations of their transformation is developed, ways to improve the P (S) 30 “Biological Assets” and IAS 41 “Agriculture”, which determine the role of agricultural activities in social, natural and environmental factors of human development. It is indicated that it is necessary to create an appropriate coordinating body of state power, which will allow to coordinate activities of certain agencies whose duties will include issues of circulation of genetically modified organisms with the participation of public.

Keywords: biological assets, biological transformations, accounting of genetically modified biological assets, industry standards of accounting, evaluation, methodology.

Fig. 5. Tabl. 2. Lit. 10.

АННОТАЦИЯ УЧЁТ ГЕННО-МОДИФИЦИРОВАННЫХ БИОЛОГИЧЕСКИХ АКТИВОВ

*КОВАЛЬ Елена Викторовна,
кандидат экономических наук,
доцент кафедры бухгалтерского учёта,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)*

В статье проанализированы современное состояние производства биологических активов с ГМО в Украине и мире. Рассмотрены вопросы учётно-информационного обеспечения управления, государственного и общественного контроля за биологическими активами с генетически модифицированными формами. Разработана методика построения отдельного учёта наличия генетически модифицированных биологических активов (ГМБА) и операций с их преобразованиями, определены пути совершенствования П(С)БУ 30 “Биологические активы” и МСБУ 41 “Сельское хозяйство”, в контексте переосмысления роли сельскохозяйственной деятельности для социальных и природно-экологических факторов развития человечества. Указано на обязательность создания соответствующего координирующего органа государственной власти, что

позволит осуществлять согласованную деятельность определенных ведомств, в обязанности которых будут входить вопросы обращения с генетически модифицированными организмами с участием общественности.

Ключевые слова: биологические активы, биологические преобразования, бухгалтерский учёт генетически модифицированных биологических активов, отраслевые стандарты бухгалтерского учёта, оценка, методика.

Рис. 5. Табл. 2. Лит. 10.

Інформація про автора

КОВАЛЬ Олена Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку факультету обліку та аудиту, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: ostapchukov@meta.ua).

KOVAL Olena – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Accounting, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, 3, Sonyachna Str., e-mail: ostapchukov@meta.ua).

КОВАЛЬ Елена Викторовна – кандидат экономических наук, доцент кафедры бухгалтерского учёта факультета учёта и аудита, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: ostapchukov@meta.ua).

